

Nro 21.

A^o FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Mártziusnak 14 dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környülállások.

Brüsszelből, Austriai Belgyiomnak fő városából
külömb-külömbféle hírek érkeztek hozzánk,
mind az égyyesült hatalmasságok' hadi seregei-
nek, mind az ellenségnek hadi készületeiről, és
tetteiről. Ezek szerént *Hohenloé* hertzeg Cs. K.
hadi tármester, a' Cs. K. seregek bal szárnyának
kormányozója téli cantonirungjából fel kelvén,
bellyebb ment a' *Sambre* vize felé, hogy így szün-
ten szemem tarthassa, és hogyha a' környülállások
kedvezők lejendének, meg is támadhassa *Mobözs*
frantzia erősséget. Minthogy ennek meg tartásá-
tól függ a' patrióta seregeknek tsendességek és

bátorságok, fel nyitván a' tsatornákat, a' városnak egész környékét vízzel borították bé, a' mely a' mennyire halznára vagyon az erősségnek, annyi, sőt sokkal nagyobb kárára vagyon a' lakosoknak, kiváltképen pedig a' falusiaknak, mivel szántóvető földgyeiket nem mivelhetvén, mind magok, mind a' körül belől lakók nagy szükségre, 's végtére éhel halásra fognak jutni. Elég az ahoz, hogy akár akarták a' lakosok, akár nem, tsak ugyan végbe vitték azt a' patrióta seregek, tartván az Austriai hadi seregeknek erejétől. Ennekfelette mind az északi, mind az *Ardennesi* armádiákat meg szaporították. Az első requisitióból lévő Frantzia polgárokön kívül, a' kik szüntelen mennek a' nevezett táborokhoz, sok granatéros compániák és lovas escadronok küldettek a' Flandriai seregeknek öregbitetésekre, tartván attól a' közönséges jóra ügyelő Párisi Committé, hogy a' midön észre sem veszik, akkor fog *Koburg* herczeg nyakaikra hágni. — Valamiképen a' pártos Frantziák, úgy a' szövetséges hatalmasságok is mind úntalan öregbitik ellenek vitetendő hadi seregeiket. Úgy hallatik, hogy Anglia maga 250 ezer embert fogna ellenek ki állítani a' vizen és szárazon; az Olasz Országi seregek is erőssen szaporodnak, mind a' Szárdinai recrutákkal, mind a' Nápolyi katonákkal, kiknek száma 18 ezer főre tétetik; Austriai seregek is sokan fognak odamarsirozni. Az Angliai és Haunóverai sereget ez idén is a' *Yorki* hertzeg fogja kórmányozni, a' hová ha még meg nem érkezett is, de bizonyosan rövid nap múlván meg fog érkezni.

Az idei hadakozás folytatásának plánumáról sok féle értelemben vagynak a' Brittusok. A' hadi mesterségben jártos Anglus Generálok legalkalmasabb, 's legbizonyosabb eszköznek tartják a' Frantziáknak meg győzettetésekre az *offensive* való hadakozást, az az, hogy őket kelleik meg támadni, nem pedig az ő meg támadásokat el várni. Nem is minden fundamentom nélkül való ez az értelem, mivel, a' mint a' Párisi

levelek tartják egy 12 válogatott tapasztalású hadi tisztekből álló, 's nem is utolsó fizetést vonó hadi Tanács vagyon Párisban, a' kik a' legalkalmasabb mappákkal, az az, föld mutató kártyákkal birván, olyan kártyákkal, mellyeken minden legkisebb faluk, majorok, puszták, hegyek, völgyek, folyó vizek, patakok, árkok, halmok s. a. t. szorosan felvagnak jegyeztetve, akként készítik el a' hadakozásnak, nagyobb és apróbb tsatának plánumait, és a' szerént határozzák meg, miként, és hol kellessen az ellenséget meg támadni, miként kellyen a' Generálnak magát viselni, mitsoda rendeléseket tenni, hogyha így, avagy amúgy történne a' dolog. Minden tsata ennek a' hadi Tanácsnak plánuma szerént megyen, úgy hogy a' Frantzia ármádiát kórmányozó hadi vezérek, semmit sem mivelnek magoktól, hanem csak azt, a' mi ezen hadi Tanács által eleve meghatározatik, 's eleikbe adattatik. Minden hadi vezér, minden regementnek, 's batalionnak kórmányozója ebből a' plánumból láttya 's tanullya meg, mit kellyen néki mivelni, 's miként kellyen magát e' vagy ama történetben viselni.

Ellenben hogyha a' szövetséges fejedelmeknek hadi seregeik *offensive*, az az, támadóképen fognak ellenek hartzolni, akármelly bölts, jó, és hasznos plánumot tsinállyon a' Párisi hadi Tanács, igen kevés, vagy épen semmi hasznát nem fogják a' Frantzia seregek, 's azoknak kórmányozói annak venni. Ők ugyan mindenkor jó táborozó helyet fognak magoknak választani, 's nyakig fogják magokat sántzaikba bészni — de ettől nem kell meg retteni, hanem inkább vagy bátran rajtok ütni, vagy tettetés rajtok ütéssel ki tsalni őket az ürge lyukból, vagy véletlenül, és éjjel keil rajtok ütni. Ekképen, mivel az eleikbe tettetett plánumokat meg változtatni nem mérészlik a' kórmányozó Generálisok és N. biztosok, éggyszeribe zürzavarba lehet őket hozni, és mivel mind hadi fenyték, mind fegyverben való gyakorolta-

tás nélkül szükölködnek a' Frantzia seregek, a' félelem, és a' nem reménylet vezedelem el felejteti velek a' plánomot, úgy hogy végtére úgy fognak egymással bánni, mint a' Török Jantsárok a' Spáhikkal, az az, a' lovasságot a' gyalogság, 's ezt amaz fogja rontani és veztegetni. II *Fridrik* Prussziai királynak is vóltak olyan földi kártyái, a' mellyből minden hegyeknek, völgyeknek, erdőknek, városoknak, faluknak, folyó vizeknek, patakoknak, kútaknak, útaknak, gyalog ösvényeknek s. a. t. fekvését ki lehetett tanulni. Ő reá nézve igen jó vólt az illyen földi kártya, és az a' szerént el intézett plánom is, mivel, minthogy maga is mindenütt jelen vólt, a' környüállásokhoz kepest meg is változtathatta eleve készített plánumát a' nélkül, hogy más parantsolattýára és plánumára kellett vólna nékie várakozni.

Austriai Belgyiomból minden postán hozzánk érkező levelekből azt olvassuk, hogy a' Frantzia patrióta ármádiához tsak nem minden nap újjabb újjabb seregek gyüllönek, kiváltképen a' *Casseli*, *Rosendaeli*, és *Ghyveldi* táborokba; hogy leg inkább *Ostendére* köszörülik fogaikat, mellynek virágzó állapotát egyátallyában nem szenvedhetik a' Jakobinusok. Jól tudván ezt *Koburg* herczeg, Austriai Flandriának jövendőbeli bátorságára nézve, nemtsak az Austriai, hanem az Angliai és Hannóverai hadi seregeket is ki mozdította téli cantonirungjaikból, 's *Ostendének* környékére telepítette le. E' mellett eggyuéhány töltéseket is által fúratott, mellyeken ki rohanó viz, *Fürnesnek*, *Nieuportnak*, 's több városoknak környékeit el borította, melly óltalomnak neme káros ugyan a' lakosokra nézve, de el kerülhetetlenül szükséges a' Frantziák dühösségének megzabolázására nézve.

A' *Rysseli* magános levelek azt beszélik, hogy az ottan fekvő Frantzia örizet 25 ezer főre megyen, kik többüre a' lakosoknál vagynak

kvártélyban; hogy a' *Dóvayi* őrizet, 12 -- 14 ezer főre betsültetik; hogy az első requisitióból való ifjú katonaság egészlen a' régibb regementek és batalionok közzé osztattatott fel; hogy azon lábra állittatott légyen immár az északi Fr. armádia, a' melly a' N. Gyűllés által minap meg határozott; hogy sok Frantzia ifjak oda hagyván a' szabattságnak zászlóját, a' kettős fejű sas szárnyainak óltalma alá adják magokat s. a. t.

Koránt sem úgy vagyon a' dolog a' *Vendei* osztályban, a' mint *Barrere* kérkedett vala minap a' N. Gyűllés előtt, és a' mint a' Párisi levelek beszéllenek. Nemcsak el nem töröltettek a' Royalisták, avagy királyt kívánók, sőt már is 80 ezer főre tétetik azoknak számok. Nints is hathatósbabb eszköz a' Frantzia mostani anarchiának meg fojtására, a' királyt kívánóknak seregénél, melly hogyha öszve tsajolhatná magát, a' Normandiának és Bretagnianak tengerre fekvő határai körül ieselkedő Anglus flottával, nem sokára vége lenne a' Frantzia constitutióinak. Magok is jól tudják ezt a' szövetséges Fejedelmek, ahozképest minden erejeket és tehetségeiket arra fordították, hogy a' Rojalistáknak száma szaporitasson, melly végre sok kémeket küldött a' nevezett tartományokba *Pith* minister, a' kik sem költségeiknek, sem titkos fárattságaiknak nem kedvezvén, igyekeznek az el tsábittatott népnek szemeiről a' szabattságnak vakító pókhálóját levonni. Jó hadi tisztek is küldettek oda, a' kik az öszve sereglett rojalistákat szüntelen gyakorolytyák a' fegyverben. Az Angliában eddig tartózkodott Frantzia nemesekből ki állittatott, és Anglus zsóldra fel vétetett sereg, nem külömben a' mostanában Angliában fel állittatott Uhlánusok corpora is rövid nap múlván hajókra fognak szállani, és a' *Mojra* Gróf kórmánya alatt lévő 4000 Hasszusokkal öszve kaptsoltatni. Az is bizonyosnak lenni mondatik, hogy az Austriai huszár regementekből és stutzos seregekből 1000 ember fog

ki válogattatni, 's *Moira* Grófhoz küldtetni. — Ezekből, 's több ezekhez hasonló készülletekből 's rendelésekből világos, hogy a' szövetséges fejedelmek igen nagy reménységeket helyhezítették a' rojalistákban, fel tett tzellyaiknak elérésére, 's erre való nézve, leg inkább is igyekeznek azoknak számokat szaporítani.

Nemtsak el nem töröltettek ezek a' rojalisták, sőt, a' miképen néhány Frantzia Országból jött magános levelek beszélnek, egy *Brestiába* marsirozó patrióta colonnét *Bretagniai* útjában meg támadván, mind egy lábbig le vagdalták. A' *Londoni* levelek még többet beszélnek, 's azt adják értésünkre, hogy a' múlt hólnapnak kezdetében szép diadalmat vettének a' szabattságnak fegyveres apostolain *Charettéhez* nem mellze *Laroché*, *Jacquelin*, *Stoflet*, és *d' Antichamp* vezérlések alatt, egymás után ki fatsarták kezeik között a' *Boprói*, *St. Fulgentiusi* és *Marvulti* erősségeket is; hogy a' patrióta senegeknek kormányozó vezére *Moulin* Generál, egy igen ifjú ember, a' ki tsak minapában költ ki a' *Nantesi* iskolából, az ellenség markából való megmenekedésére magát főbe lötte; sőt hogy rendkívül való béktelenség uralkodjon a' patrióta seregek közt, úgy annyira, hogy ha ki szólhatna az Angliai flotta a' Frantzia földre, sok ezerrel meg szaporodna a' rojalistáknak és Brittusoknak serege.

Múlt hólnapnak 24 dik napján illyetén foglalatú levél költ ki *Brüszfelben*. Itten minden szájjakon az a' szó beszéd pengett vala, hogy Febr. 22 dik napján támadnák meg a' Frantziak az égyyesült Austriai, Angliai és Hannóverai seregeket; hanem semmi sem lön a' dologból. — Azomban mind két részről rettentő készületek tettetnek. Gr. *Klerfét* hadi Tármasternek *Dornik* mellett fekvő tábora, egynéhány gyalog regementel, és egynéhány könnyü és nehéz lovas

ofztályokkal fog öregbítettetni. Az egész Austriai hadakozó sereg, mellynek derekát *Valentzia* és *Quesnoy* közt maga *Koburg* hertzeg, jobb szárnyát *Dornikon* felül Gróf *Klerfait*, bal szárnyát pedig a' *Sambre* vizének partyán *Möbözs* felé *Hohenlőe* hertzeg fogják kormányozni, minden minutában készen várja az ellenségnek reájok való ütését, melly hogyha nem fog most hamarjában következni, maga fogja a' Frantziákat meg támadni. A' *Maas* vize mentében, mindenütt Austriai seregek feküsznek a' határokon. Napnyúgoti *Flandria*, melly leg nagyobb veszedelemnek vagon ki tétettelve, számos seregek által fedeztetik. — *Nieuport* környéke viz alá vagon vétettelve, a' többi erősségek pedig mély és széles sántzok 's reduciák által védelmeztetnek. Minden *Ostendei* kikötő helyben tartózkodott *Brittus* hajók, négyet ki vévén, parantsolatot kaptak Febr. 20-dik napján, hogy minden késedelem nélkül térjenek vissza *Londonba*, a' *Yorki* hertzeg ármádiájához küldendő seregeknek fel vételekre, 's Austriai *Belgyiomba* lejendő vitetésekre.

Neustadtban, a' *Palatinátusi V. Fejedelemségnek Hardt* vize mellett fekvő városában, Febr. 24-dik napján költ levélben im' ezeket olvassuk. Itten 500 Frantziák vagynak őrizetben, kik majd ki mennek innen, majd ismét vissza jönnek, melylyet azért mivelnek, hogy annyival többeknek lenni láttzattassanak, holott, a' mint tapasztaltatott, ugyan azok mennek vissza, a' kik onnan ki mentenek. Mingyárt első ide jövedelekkkel felgyújtották a' külső várost, és felettébb való sartzoltatást vittének végbe. Magára ezen városra, és az ahoz tartozó környékre négy millió forint sartzot vetettének, e' mellett mindent, a' mi szemek eleibe került, rezet, vasat, ónt, tzint, posztót, vásznat, köntöst, kötelet, ló szerfzámot, szántó ekét, kaszát, kapát, eggy szóval, mindent, a' minek hasznát vehetik, szekerekre rakván elküldötték. A' tornyokban lévő harangoknak sem

kedveztek, azokat is le hajigálták, 's el vitték, ki vévén a' leg nagyobb harangot, melly 99 mázsát nyom, evvel nem birván, itt hagyták, még az ablakokban lévő ónt is ki vagdalták. Akárminint esedezzenek előttök a' szereintsétlen lakosok, csak olyan, mintha a' márpésiai köziklák közt született és neveltetett fene tigrisek előtt esedeznének, sőt talám még hamarább könyörületességre fakadnának ezek, mint a' Frantziák. Illyen szörnyű változást okozott, az ennekelötte gyenge szívű, 's jó hajlandósággal birt Frantziákban, a' mostani revolutió. A' szegény lakosoktól erőszakosan el vett vagyonokkal még nem elégeleznek, hanem a' mi leg inkább sértegeti őket, szemeiknek láttára fertéztetik meg ifjú feleségeiket, 's hajadonaikat.

Lássuk továbbá miképen folynak a' dolgok a' Német Birodalomban. *Würtzburgból*, (deákül *Herbipolisnak* neveztetik) a' *Moenus* partyán fekvő püspöki tartományból illyetén hír érkeze leg közelebb hozzánk. Nyóltz nap alatt 186 ezer lakos iratta fel magát a' fegyver fogásra, kik közül 1000 pattantyús, 1149 vadász, avagy stutzos katona leszen, mindazáltal minden 8 ik ember honnyában marad, a' várasiak között pedig senki sem fog táborba menni. A' lárma piatzoknak helyei is meg vagynak immár határoztatva. A' Német vitézi rendhez tartozó helységeknek, a' Bambergi és Fuldai püspökségeknek, Lövensteinnak, Moguntzia környékének, Saxónia alsó részének, Anspachnak, Schwartzenburgnak s. a. t. lakosaival égyyüvé fognak kaptsoltatni, 's mind öszve 897 ezer főből álló tábor formálni. Innen, t. i. *Würtzburgból* 400 ágyú fog ki vitettetni, minden készen vagyon a' marsirozásra, hanem az ideje nintsen szorosan meg határoztatva. Tegnap napon az egész *Würtzburgi* püspökségben lévő papság le fizette a' hadi adót, jövedelmének egy ötöd részét, a' Praelaturák és Klastromok is tehetségeik szerént adództak, p. o. az

Eberachi Cisterciák praelaturája 100 ezer forintot adott. Ez az egész pénz a' fegyvert fogott lakosoknak fizetésekre vagyon rendeltetve. — A' gabona már is igen drága itten, egy malter, az az, két Pozsoni mérő tiszta búza 11; egy malter elegyes gabona 10, egy malter zab pedig 15 forinton megyen; a' húsnak fontya 7 krajtzár, a' bórnak pintye 16 krajtzár; de ez a' drágaság még nem nagy, tsak hogy nagyobbtól ójjanak bennünket az egek.

Friburgumból 24 ik Febr. A' Brisgóviai tartomány Rajna partyára fekvő részének védelmezésére minden meg kívántató rendelések és készületek meg vagynak tétetve, a' magok jó szántókból fegyvert fogott lakosok, a' kik múlt télen a' Cs. K. seregekkel egyetemben őrzötték a' Rajna partyát; már most 24 batallionokra osztattak fel, mellyek akármelley esetben készen várják az ellenséget. *Neuenburg* és *Breysach* közt, a' hol t. i. a' Rajnának alaton partyára könnyen ki szállhatnának a' Frantziák, erős sántzok és battériák hányattattak a' múlt télen s. a. t.

Manheim 4 dik Mártii. Úgy repül a' hir, hogy ismét számos Frantziáság igyekezik *Türkheim* felé, és hogy kemény sántzolást vittenek végbe *Freinsheimban*. Körülöttünk ugyan még ekkorig meg lehetős tsendesség vólt, de azért még is szüntelen való vigyázatban vagyunk. Hihetőképén rövid napon meg fognak a' mostani környülállások változni. A' mint értésünkre esett, ma hólnap előre fog menni a' Pruffziai armádia; sőt a' Cs. K. seregekhez is parantsolat ment az iránt, hogy magokat minden szempillantásban készen tartsák. A' Svéviai kerületben meg parantsoltatott, hogy az arra esett katonaság *Mártiusnak* első napjáig mind ki állitasson; hogy azon kerületbeli sereg 4000 emberrel öregbitessen; hogy 40 ezer főből álló tartománybeli katonaság állitasson fel, hogy minden férfiú 18 elztend östől

fogva 50 ezrtendősig oldal, 's egyéb szükséges fegyverrel ruháztasson fel, és hogy 1500 emberből álló vadász sereg formáltasson. Minap *Weierbachba* prédára ment 10 Frantziát 5 száz hu-
szár elő vett, és rész szerént le aprította, rész szerént el fogta, úgy hogy kettőnél több ki nem menekedhetett kezekből, mellyet az által bosz-
szúllottanak meg a' szabadtságnak veres kutsmás apostolai, hogy többen menvén oda az egész helységet fel prédálták.

A' tegnap előtt ki jött *Bétsi* diáriumban következő hadi történetekről tudósítatott a' Fels. hadi Cancellária: A' *Ribóvillei* és *Mazinketi* vidékre, múlt hólnapnak 20 dik napján furazsirozni ki ment Frantziák, a' mint közelebb ki adott Kurirunknak 317-dik napján meg jegyzettük, meg rettenvén a' Császár regementéből való zsiros százjú huszároktól, el nem vihették magokkal a' gyűjtött prédát, hanem az után harmad nappal készültek annak el vitelére. E' dolog értésére esvén B. *Kray* Generál Májornak, a' nevezett napon ki küldötte *Schvartzenberg* hertzeget, a' ki ennek-előtte a' szabad Uhlánusoknál Obristlájtinánt vólt, most pedig a' *Wallisch* vasas regementéhez vitet-
tetett által Obesteri rangal, néhány tüz lovassággal olly véggel, hogy az ellenség által gyűjtett szénát, árpa szalmát s. a. t. szekerekre rakatván, *Katóba* vitesse által, melly reá bizatott dolgot, az utolsó pontig szerentsésen végbe vitte az említett vitéz hertzeg. Továbbá az is ezen tudósításban vagyon, hogy a' *Douchy* tanyán örrön állott huszárjainkra Mártziusnak 3 ik napján ütött 100 lovas Frantziát, vitéz huszárjaink véres fejekkel küldöttek *Bouchainba* vissza, magok közül eggy köz embernél több és eggy lónál el nem veszvén. B. *Beaulieu* F. M. Lájtinánt azt a' jelentést küldötte Febr. 25 dik napján *Arlonból* a' Fels. hadi Cancelláriához, hogy a' Pétervárad szék helyi regementnek kapitánnya *Nizzati* az előtt való nap, *Suxiból Florenvilléig* portázni ki ment

Frantziákat véletlenül meg támadta, vezér Generálisokat le vágta, eggy embert közzülök lovas-tól éggütt el fogott, a' többit pedig széllyel üzte. Részünkről, a' Császár könnyű szerű lovas regementéből éggyetlen eggy köz ember esett el, 's kettő sebesített meg.

A' *Madritti* levelek azt beszélik, hogy ottan is hadi tanátst tartatott a' király a' következő táborozásnak folytatásáról, mellyben egy-néhány különös tálentomú, és tapasztalású Generálok, nevezetesen *Gravina* és *Laugaran* is jelen voltak. Jelen lett volna *Ricárdos* Generális, hogyha a' *Perpignan* körül táborozó Frantzia sereg újjabb öregbülést nem kapott volna a' *Tulóni* seregek közzül, és így kéntelen nem lett volna ezen környülállás miatt a' Spanyol táborozó seregek mellett maradni. Minthogy még most is a' Frantziák markok közt vagyon Catalóniában *Pyzorda*; arra való nézve az határozatott meg, hogy mihelyt a' hegyek közt lévő nagy hó engedéni, mingyárt 9000 főből álló Spanyol sereg küldetessen ellenek.

Magyar Ország.

Szala Vármegyéből. Valamint más történe-tekben, úgy a' mostani költséges hadi környülállások közt is, a' Fels. Austriai Házhoz, 's nevezetesen mostan uralkodó kégyelmes királyunkhoz való álhatatos hivségét, tiszteletét, és szeretetét, bőven ki nyilatkoztatta ezen Tek. N. Megyebeli nemesség, a' midőn mostani bölts, és mind hazájához, mind királyához nagy buzgósággal viseltető kégyes fő kórmányójának, nagy méltóságú R. Sz. B. Gr. *Althán Mihály János* úr ő Nagyságának, *Muraköz* örökös urának, Cs. K. Komornyiknak, és a' nevezett Tek. Megye örökös és fő Ispánnyanak, ő Nagyságának atyai ser-

kentésére, a' törvénynek minden sérelme nélkül, önkényen való kedvéből 19852 forintokat, és 34 krajtzárokat küldött ő Felségének, a' mostani költséges hadakozásnak további folytatására.

Ezen istenekhez, hazájokhoz, királyokhoz, vallásokhoz, és nemzetekhez való buzgóságokat kívánnyák néhány égyházi főbb rendű urak is meg bizonyítani. Nevezetesen az *Esztergomi Érsek*, Magyar Ország Primássa ő Eminentziája, a' ki is a' megyéjében lévő T. T. Papságot atyai kérése, intése, és serkengetéseire annyira bírta, hogy önként, és minden kényszerítés nélkül nem kevés summa pénzel akarják Felséges urunkat mostani szükségei közt fel segélleni, 's az által, mind Fejedelmekhez, mind fő pásztorokhoz való hivségeket ki nyilatkoztatni.

Hasonló buzgó indulattal viseltetnek a' *Szombathelyi* Püspökségben lakó T. T. papok is, a' kik minekutánna nagy méltóságú Püspököknek ő Excellentiájának ebbeli serkengető atyai intését, és serkengetését vették volna, tsak eggy sem találatott közzülök, a' ki örömmel ne teilyesítette volna fő pásztorának kívánságát, a' leg főbb valóságnak az istennek igaz ismémentét tiszteletét, minden törvényt és polgári rendet magok közzül ki irtani akaró nemzet a' Frantziák ellen való hadakozásnak további folytatására. Méltó, hogy ezen jó példát más égyházi megyékben lakó T. T. papság is kövesse. Továbbá két nevezetes dolog közöltetett velünk édes Magyar Hazánkból.

Az *első* ebben áll, hogy minekutánna Felséges Urunk eggynéhány Tek. N. Vármegyéknek, és polgári Székeknek jelensésekből tapasztalta volna, hogy a' halált érdemlett bünösöknek akár melly kemény büntetése is elégtelen volna a' gonofztévőknek meg jobbitatásokra; sőt hogy annyira nevededett sok gonofz indulatú és életü

embereknek istentelensége, hogy az által a' közönséges tsendesség és bátorság is veszedelemben forgott volna: tettzett ő Felségének, a' régi büntetés módját, úgymint a' halált érdemlő bűnösöknek törvényessen lejendő meg ölettetéseket meg lengedni. Következésképen tudják meg az illy gonosz lévők, hogy ha ez után is meg maradának istentelen útaikban, halál fog fejeikre mondattatni.

A' második ez. Értésére esvén ő Felségének, hogy a' magyar ifjúság iszonyodik a' gyalog regementeknél való szolgálattól, kiváltképen azon okból, hogy míg épségben és egészségben marad, soha meg nem szabadúlhat a' katonai élettől: arra határozta meg kégyelmes Fejedelmünk magát, 's tudtára adattya a' magyar ifjúságnak, hogy a' kinek házi környülállásai a' szolgálatból való ki menetelét el kerülhetetlenül kívánádják, nemtsak békességnek idején, hanem a' mostani háborús időkben is szabadon haza fog botsáttatni.

Nagy Britannia.

Közelebb múlt hólnapnak 18-dik napján tartott parlamentális gyűlésben elegendőben ki nyilatkoztatta Gróf *Moira* azon akadályt, melly miatt lehetetlen vólt nékie a' múlt esztendőben hájó seregével a' Fr. földre ki szállani. Leg nagyobb akadályára vólt az, hogy a' Rojalisták hozzájok küldött biztosaival tartott conferentzia után négyed nappal *Granville* alatt meg verettek a' patrióta seregek által (*Granville* közép szerű város, és kikötő hely Frantzia Országának Normandia nevű tartományában); hogy kéntelenek vóltak ezen szerentsétien tsatájok után magokat a' Ligeris partyához bellyebb bé vonni, és így lehetetlen vólt nékiek a' tenger parthoz kö-

zelíteni. Azoknak is illendőképén meg felelt Gr. *Moura*, a' kik azért is rágalmazták őtet, hogy néhány próbált Frantzia tiszteket szolgálattya fel vett, holott ezeknek út mutatására el kerülhetetlenül szüksége lett volna nékie, hogyha szerentséje lehetett volna a' Frantzia földre való ki szállásra; sőt arra kötelezte önnön magát, hogyha a' Parlamentom neheztelné az ezen tiszteknek adattatott zsoldot, kész volna azt tulajdon fizetéséből a' közönséges tárnak ki pótolni. Hogy Frantzia ártilleristákat is a' szolgálatra fel vett, oka e' vólt, mivel a' Rojalistákat igazgató hadi Tanáts néki azt írta, hogy az Angliai nehéz ágyúknak semmi hasznokat nem vehetik. És így igen nagy háládatlansággal vádoltatna e' világ által, nemtsak ő, hanem az Angliai nemzet is, hogyha ezen Fr. hadi tisztek, és ártilléristák el bortsáttatnának a' szolgálattól. Továbbá azon esedezett Gróf *Moura* a' Parlamentomnak tagjai előtt, ne kívánnyák az Angliai szolgálattba állott tiszteket nevenként meg neveztetni, kiváltképen azokból, mivel azoknak hazájokban maradott feleségeik, gyermekeik és rokonaik el nem kerülhetnék a' gvilotinét. Uraim! ekként szóllott Gróf *Moura*, úgy is megitták már ezek a' szerentsétlen férfiak az ő nyomorúságaiknak keserű poharát, ne kívánnyátok, hogy nagyobb szerentsétlenség érdekellye ez után is őket; ne mondják a' jövőndő maradékok, hogy a' Brittusoknak olly fegyver vagyon kezeikben, melly által az ő nyomorúságaik öregbitettek, és szíveiken esett sebekhez újjabb sebek ejtettettek. *Landerdale* illyetén meg jegyzést tett ezen szavaira, hogyha *Pith* minister olly világossan ki nyilatkoztatta volna magát e' tárgy iránt, mint Gr. *Moura*, leg kissebb zúgó ódás sem támadott volna ellene a' Parlamentomban.

A' felső Parlamentomnak ülése más nap reggeli három óráig tartott, a' *Landsdown Marki* által eleikbe tétetett tárgyon támadott vélekedés miatt, mellynek rövid summája e' vala, hogy a' király kérettesen meg a' Frantziákkal szerezteendő békesség iránt. — Tsak nem három egész óráig tartott a' nevezett *Markinak* e' tárgyról mondott hathatos orátziója. „ Fájdalómmal talpálztalom, *úgymond* ő, hogy újjabb készülétek tétetnek, a' mostani költséges, véres, szükségtelen és káros hadakozásnak folytatására. — Nem tsekélység sok milliómokat ajánlani, még is leg kissebb hasznát sem reménylhetni költekezésünknek s. a. t. “ Elő számlálta mind azokat a' traktákat és szövetségeket, a' mellyeket Anglia a' jelenvaló háborúban más fejedelmekkel kötött, meg vallotta ugyan azt, hogy a' Spanyolok nemes gondolkozású nemzetek légyenek, hanem azt is hozzá tette, hogy a' *Madridi* udvar, mint a' Burbóniai háznak leg közelebb való rokona irigy szemekkel fogja tekinteni a' Frantzia flottának, az Anglusok által lejendő öszve rontatását.

Elegyes Tudósítások.

Az Amérikából jött levelek szerént, tsak nem minden Indus törzsökök hadat indítottanak az Amérikai szabad Statusok ellen, 's közönségesen azon panaszolkodnak Virginiának és Marylandnak fejer lakosai, hogy a' Britanniai fő kormányozók ingerlették volna fel ellenek a' Négereket. Melly miatt nagyon meg lévén az Amérikai szabad tartományok keserítetve, eggy átallyában hadat kívánnak N. Britannia ellen; ellenben a' *Filadelfiai Congressusnak*, avagy fő kormány székek mind mostani Előüölje *Washington* Generál, mind több értelmes tagjai hajlandóbbak a' neutralításra, mint a' hadakozásra.

Az Amerikai Szabad Statusnak jelenvaló népessége, a' Congressus eleibe terjesztetett lista szerint 3 millió 893035 fore megyen, kik között 694280 Indusok, az az, örökös szolgaságra vétettetett emberek találhatnak. Hogyha a' déli és északi tartományokat öszve veténdjük; könnyen meg engedhettyük, hogy az északi Amerika lakosainak száma könnyen reá megyen négy millió emberre.

August Fridrik Anglus királyi hertzegnek *Murray Ladival* való házassági kötését helybe hagyták a' Britanniai Törvénytudók, azt hozván mentségekre elő, hogy a' királyi hertzegeknek más idegen tartományban lévő házasságokról még ekkorig semmi parlamentalis végzés nem hoztatott.

A' Szövetséges Belgyiom 13 millió 363437 forintot és 17 Stübert rendelt az idei hadakozásnak folytatására; a' múlt 1793 ik esztendőben 113601 forintokkal többet költött azon végre.

A' Lengyel Országi hadi népnek száma 12 ezer emberre fog meg határozhatni, nem lévén számosabb ármádiának tartására elegendő jövedelme. A' szükségtelen Lengyel ártillériát, az Orosz Fejedelem asszony fogja meg venni.